

VIETNAM

Projekty, příroda a lidé / *Projects, nature and people*

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

V I E T N A M

Projekty, příroda a lidé / *Projects, nature and people*

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Development Worldwide, občanské sdružení (DWW)

Občanské sdružení Development Worldwide pracuje v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce od roku 2002. V současné době má 27 aktivních členů a jejich odborná zkušenost pokrývá širokou škálu rozvojových problémů, zejména v oblastech ochrany životního prostředí a lidského zdraví, komunitní práce, budování rozvojových institucí a systémů a také rozvojového vzdělávání a osvěty. Členové DWW mají zahraniční pracovní zkušenosti mj. z následujících zemí:

• Afghánistán • Albánie • Arménie • Belgie • Bolívie • Bosna a Hercegovina • Bulharsko • Burkina Faso • Černá Hora • Egypt • Estonsko • Filipíny • Francie • Gruzie • Guinea Bissau • Chorvatsko • Indie • Irán • Irsko • Izrael • Jemen • Jihoafrická republika • Jordánsko • Kambodža • Kamerun • Kanada • Lotyšsko • Libye • Litva • Lucembursko • Maďarsko • Makedonie • Malajsie • Malawi • Mali • Maroko • Mexiko • Moldavsko • Mongolsko • Mozambik • Německo • Nizozemí • Pákistán • Palestina • Peru • Polsko • Rakousko • Rumunsko • Řecko • Slovensko • Slovinsko • Srbsko • Sri Lanka • Súdán • Surinam • Sýrie • Španělsko • Tanzanie • Tunísie • Turecko • Velká Británie • Vietnam • Zambie.

Při své práci klademe důraz na efektivnost, což dokladuje i naše zapojení do celosvětového procesu organizací občanské společnosti „Open Forum for CSO Development Effectiveness“ (www.cso-effectiveness.org) nebo úzká spolupráce s mezinárodní evaluační asociací IDEAS - International Development Evaluation Association (www.ideas-int.org).

Z hlediska našich rozvojových projektů je určitě nejdůležitější spolupráce s Vietnamem, kde pracujeme od roku 2004. Našimi přímými institucionálními partnery jsou Vietnamský fond životního prostředí a Ministerstvo přírodních zdrojů a životního prostředí a na české straně kromě Ministerstva zahraničních věcí také Státní fond životního prostředí ČR a Ministerstvo životního prostředí.

Český program oficiální rozvojové spolupráce ve Vietnamu patřil určitě mezi nejúspěšnější, zvláště v oblasti ochrany životního prostředí. V současné době jsou sice finanční prostředky pro Vietnam omezeny, jsme však přesvědčeni, že tato situace bude co nejdříve napravena nejen kvůli potřebnosti a významu českých projektů, ale také kvůli šedesátileté společné historii, našim transformačním zkušenostem a hlavně kvůli vietnamským lidem ve Vietnamu i České republice. Ve Vietnamu opravdu můžeme pomoci, a právě proto máme i povinnost se o to snažit. Ta nádherná země a lidé si to zaslouží!

Mgr. Daniel Svoboda

předseda o.s. Development Worldwide

www.dww.cz

Development Worldwide, civic association (DWW)

The civic association Development Worldwide has been working in the field of international development cooperation since 2002. Currently, it has 27 active members, whose expertise covers a large scale of development problems, in particular in the field of environment and health protection, community work, building of development institutions and systems, and also in the area of development education and awareness. DWW members have international working experience in the following countries:

• Afghanistan • Albania • Armenia • Austria • Belgium • Bolivia • Bosnia and Herzegovina • Bulgaria • Burkina Faso • Cambodia • Cameroon • Canada • Croatia • Egypt • Estonia • France • Georgia • Germany • Great Britain • Greece • Guinea Bissau • Hungary • India • Iran • Ireland • Israel • Jordan • Latvia • Libya • Lithuania • Luxemburg • Macedonia • Malaysia • Malawi • Mali • Mexico • Montenegro • Morocco • Moldavia • Mongolia • Mozambique • Netherlands • Pakistan • Palestine • Peru • Philippines • Poland • Romania • Slovak Republic • Slovenia • Serbia • South Africa • Sri Lanka • Sudan • Surinam • Syria • Spain • Tanzania • Tunisia • Turkey • Vietnam • Yemen • Zambia.

In our work, we focus on effectiveness which can be documented by our engagement in a global process of civil society organizations “Open Forum for CSO Development Effectiveness” (www.cso-effectiveness.org) or by a close cooperation with the IDEAS - International Development Evaluation Association (www.ideas-int.org).

Within our development projects, cooperation with Vietnam is the most important as we have been working there since 2004. Our institutional partners are the Vietnam Environment Protection Fund and the Ministry of Natural Resources and Environment, and on the Czech side it is the Ministry of Foreign Affairs, the State Environmental Fund of the Czech Republic and the Ministry of Environment.

The Czech official development assistance program in Vietnam has been definitely very successful, in particular in the field of environment protection. Although the financial support has been recently reduced, we believe that this situation will be remedied as soon as possible not only because of relevance and importance of Czech projects but also because of our common history of sixty years, our transformation experience, and in particular for the sake of Vietnamese people both in Vietnam and in the Czech Republic. We can really help in Vietnam and thus we are obliged to doing so. This gorgeous country and people really deserve it!

Daniel Svoboda, M.Sc.

Chairman, Development Worldwide

www.dww.cz

Vietnamský fond životního prostředí (VEPF)

Cílem Vietnamského fondu životního prostředí je shromažďování finančních prostředků ze státního rozpočtu a dalších zdrojů a spravování příspěvků od organizací i jednotlivců z Vietnamu i ze zahraničí. Fond poskytuje finanční podporu činnostem na ochranu životního prostředí na celém území Vietnamu. Spravuje ho Ministerstvo přírodních zdrojů a životního prostředí (MONRE) a za finanční management odpovídá Ministerstvo financí (MOF). Fond pracuje na neziskové bázi, ale zajišťuje návratnost vynaložených prostředků a pokrytí svých vlastních nákladů na řízení. Členy řídicí rady jsou vedoucí státní činitelé z MONRE, MOF, Ministerstva plánování a investic a Vietnamské národní banky.

Odpovědnosti Vietnamského fondu životního prostředí

- Získávání kapitálových zdrojů dle příslušných předpisů týkajících se operačních fondů VEPF.
- Poskytování finanční podpory programům a projektům na ochranu přírody a biodiverzity, které zahrnují i prevenci a omezování znečištění, a také podpora řešení lokálních environmentálních problémů, přičemž velký význam mají následující formy:
 - Hrazení úroků z půjček, záruky na půjčky pro environmentální projekty financované příspěvkovými organizacemi v souladu se zákonem;
 - Kofinancování a poskytování měkkých půjček na environmentální projekty, které splňují kritéria Fondu, a to společně s vietnamskými i zahraničními finančními institucemi (např. GEF - Global Environment Facility) a místními i zahraničními environmentálními fondy.
- Organizace procesu registrace, monitoringu a managementu systému certifikátů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů (CERs), včetně distribuce a prodeje těchto certifikátů.
- Podpora prosazování Mechanismu čistého rozvoje (CDM - Clean Development Mechanism); vytváření, hodnocení a schvalování investičních projektů v souladu s tímto Mechanismem, management a monitoring realizace projektů CDM a dalších navazujících aktivit, včetně podpory cen produktů pocházejících z projektů CDM.
- Příjem záloh od organizací a jednotlivců, kteří mají povolení k těžbě nerostných surovin, na rekultivace v oblastech této těžby.
- Účast na finanční koordinaci a managementu nejdůležitějších programů a projektů na ochranu životního prostředí, o kterých rozhodne ministr MONRE nebo kompetentní orgány.
- Plnění dalších povinností uložených ministrem MONRE.

VEPF - Vietnam Environment Protection Fund

Floor 6th, LOD Building, 38 Tran Thai Tong Str., Dich Vong Hau Ward, Cau Giay District, Hanoi

www.vepf.vn

Vietnam Environment Protection Fund (VEPF)

The VEPF aims at collecting financial means from the State Budget and other funding sources and it is entrusted to manage contributions from organizations and individuals both in Vietnam and abroad. The Fund provides financial support for environmental protection activities in the whole Vietnam. It is administered by the Ministry of Natural Resources and Environment (MONRE), and the Ministry of Finance (MOF) is in charge of financial management. The Fund works on a non-profit basis but it ensures retrieval of its capital as well as coverage of its own management costs. The members of the Management Council are the bureau-level leaders from MONRE, MOF, Ministry of Planning and Investment, and the State Bank of Vietnam.

Responsibilities of the Vietnam Environment Protection Fund:

- *To receive capital sources according to respective regulations concerning the operation funds of VEPF.*
- *To provide financial support to programs, projects, natural conservation and biodiversity operations, that include pollution prevention and control and solutions to local environmental problems while having large influence in the following forms:*
 - *Capital loan interest coverage, capital loan guarantee for environmental projects funded by credit organizations in accordance with the law;*
 - *Co-sponsoring and soft loans for environmental projects that meet the VEPF criteria, together with financial organizations both in Vietnam and abroad (such as GEF - Global Environment Facility), foreign and local environmental funds.*
- *To organize registration, monitoring and management of Greenhouse Gas Emission Reduction Certificates (hereinafter called CERs), including distribution and selling of CERs.*
- *To support promotion of the Clean Development Mechanism (CDM); to establish, set up, appraise and approve investment projects in compliance with this Mechanism; to manage and monitor implementation of CDM projects and other CDM-related activities in compliance with the law, including price support for products from CDM projects.*
- *To take deposit for environmental reclamation in the areas of minerals extraction, with organizations and individuals holding a permission to extract minerals.*
- *To participate in financial coordination and management of the key environmental protection programs and projects assigned by the minister of MONRE or by a decision of the competent authorities.*
- *To carry out other duties assigned by the minister of MONRE.*

VEPF - Vietnam Environment Protection Fund

Floor 6th, LOD Building, 38 Tran Thai Tong Str., Dich Vong Hau Ward, Cau Giay District, Hanoi

www.vepf.vn

Projekty

Občanské sdružení Development Worldwide (DWW) působí ve Vietnamu od roku 2004 – začátkem toho roku jsme se podíleli na evaluaci dvou projektů zahraniční rozvojové spolupráce ČR (rekonstrukce nemocnice Viet Tiep a vybudování školícího centra obuvnických strojů v Haiphongu) a následně jsme se zúčastnili mezinárodní mapovací mise v rámci kanadského programu ODACE.

Od roku 2005 realizujeme ve Vietnamu vlastní projekty v oblasti životního prostředí. Může se zdát, že tato oblast je ve vztahu k potřebám ekonomického rozvoje Vietnamu méně důležitá. Některé nevládní organizace pak na druhou stranu mohou více protlačovat humanitární projekty nebo projekty zaměřené na zdravotní či sociální péči, případně na rozvoj demokracie. Dlouholetá zkušenost však jednoznačně dokazuje, že jakýkoliv udržitelný rozvoj musí být postaven na rovnováze ekonomických, environmentálních a sociálních zájmů.

Stav životního prostředí má přímé dopady na život lidí – zmínit lze drastické a dosud trvající následky dioxinových postřiků z doby americko-vietnamské války, kontaminaci podzemních i povrchových

vod a související vlivy na zdraví lidí i kvalitu potravin, narůstající znečištění ovzduší, dopady nevhodného nakládání s odpady, devastaci přírodních zdrojů a ohrožení biodiverzity.

S tím úzce souvisejí i ekonomické dopady – minimální objem recyklace navyšuje ceny vstupů, staré technologie snižují produktivitu a omezují konkurenceschopnost, narůstají náklady na zdravotní péči i na nápravu ekologických škod, kontaminace životního prostředí má výrazný vliv na turistický průmysl i na export potravin a pominout nelze ani dlouhodobé dopady spojené se změnou klimatu a přírodními katastrofami.

Těmi, kdo nejvíce trpí všemi uvedenými negativními dopady znečišťování životního prostředí a devastace přírodních zdrojů, jsou právě lidé – obyvatelé Vietnamu.

Efektivnost řešení ochrany životního prostředí současně vyžaduje „dobré vládnutí“ a participativní demokracii. Bez systémového přístupu a spolupráce všech zainteresovaných stran se situace určitě zlepšit nemůže...

Projects

The civic association Development Worldwide (DWW) has been active in Vietnam since 2004 when we participated in evaluation of two projects implemented within the Czech official development assistance (reconstruction of the Hospital Viet Tiep and the Shoe-making training centre in Haiphong). Later on, we took part in an international mapping mission within the Canadian development programme ODACE.

Since 2005, we have been implementing our own projects in the field of environment protection. Some people may object that this field is not so important vis-à-vis the needs of economic development. Some non-governmental organisations, on the other hand, can favour humanitarian projects, projects focused on social issues, health care or democracy development. Long-term experience, however, unambiguously shows that true sustainable development must be based on balance of economic, environmental and social interests.

The state of the environment has direct effects on people's life – we can mention drastic and still lasting consequences of dioxin spraying during the American-Vietnamese war, contamination of groundwater and surface waters and related impacts on

human health and food quality, increasing air pollution, effects of inappropriate waste management, devastation of natural resources and threats to biodiversity.

This is closely connected with economic consequences – the minimum use of recycling increases the cost of raw materials, outdated technologies decrease productivity and limit competitiveness. The costs of health care and remediation of environmental damages are increasing, contamination of the environment has a very negative impact on both tourism and export of foodstuff and we cannot forget long-term impacts linked to climate change and natural disasters.

Those who suffer from all these negative impacts of environmental pollution and of excessive exploitation of natural resources are the people – the citizens of Vietnam.

Effective protection of the environment at the same time calls for a good governance and participative democracy. The situation definitely cannot improve without a systemic approach and without cooperation of all stakeholders...

Phong Khe 2006 – Environmentálně šetrná výroba / *Environmentally Friendly Production*

Cílem kanadsko-českého projektu bylo demonstrovat přínosy recyklace odpadních vod z papírenské výroby. Několik výrobních dílen bylo připojeno na flotační jednotku, vyčištěná voda je používána na závlahu rýžových polí.

The Canadian-Czech project aimed at demonstrating the benefits of recycling waste water from pulp production. Several workshops were connected to a flotation unit and the clean water is used to irrigate rice fields.

Phong Dien 2006–2007 – Rehabilitace po tajfunu Xangsane / *Rehabilitation after Xangsane typhoon*

Na konci roku 2006 způsobil tajfun Xangsane ve Vietnamu vážné škody včetně ztrát na životech. Pokusili jsme se identifikovat některé priority pro následný humanitární projekt české vlády, realizovaný organizací ADRA.
At the end of 2006, the typhoon Xangsane caused serious damages and lives were lost in many regions. We tried to identify some priorities for a subsequent humanitarian project of the Czech government, carried out by ADRA.

Phong My 2006–2009 – Rehabilitace oblastí postižených dioxiny / *Rehabilitation of areas affected by dioxins*

Od roku 2006 se s organizací Dekonta podílíme na projektu MŽP v oblasti zasažené ve válce dioxiny. Projekt zahrnuje průzkum znečištění, analýzu zdravotních rizik a jejich prevenci (výstavba vodovodu a rybníčků, osvěta).
DWW and the company Dekonta have been working on an MoE project in the area affected by dioxins during the war. It includes the field survey, risk assessment, and risk prevention (water supply, fish ponds, and education).

Phong Khe 2007 – CAPERA / *Capacity Building for Environmental Risk Awareness*

Nevhodná recyklace plastů a špatné nakládání s odpady má drastické dopady na životní prostředí i lidské zdraví. Česko-kanadský projekt se zaměřil na prevenci rizik v programech VEPF a na osvětu ve školách a komunitě.
Inappropriate recycling of plastics and poor waste management have drastic impacts on the environment and human health. The Czech-Canadian project addressed risks prevention in VEPF programs and education in communes.

Da Nang 2008 – *International workshop on „Environmental Protection in Vietnamese Traditional Villages“*

Ve spolupráci s VEPF, Státním fondem životního prostředí ČR a Ministerstvem životního prostředí ČR jsme připravili první prezentaci programů VEPF pro místní úřady a odbornou veřejnost. Hodnocení bylo velmi pozitivní.
Together with VEPF, State Environmental Fund and Ministry of Environment of the Czech Republic we prepared first presentation of the VEPF programs for local authorities and experts. The feedback was very positive.

Dao Xa 2008 – *Zlepšení nakládání s vodami / Improvement of Water Management*

Komunální odpadní vody jsou dalším klíčovým problémem tradičních vietnamských vesnic. Ohrožují pitné vody, jsou zdrojem infekcí, kontaminují řeky a zavlažovací systémy. Projekt biologické čistírny ukazuje možné řešení.
Untreated municipal waters belong to the key problems of traditional villages. They endanger drinking water, cause infections and contaminate rivers and irrigation systems. A biological treatment plant demonstrates the solution.

Ba Trang 2009 – Výměna keramických pecí na uhlí za pece plynové / *Replacing coal kilns for gas kilns*

Majitelům dílen poskytuje půjčky Vietnamský fond životního prostředí a částečnou dotační podporu MZV ČR. Nové pece šetří přírodní zdroje, minimalizují emise a současně zvyšují kvalitu a tedy i konkurenceschopnost výrobků.

Workshop owners can get a loan from the Vietnam Environment Protection Fund and a partial grant from the Czech MFA. New kilns protect the environment and enhance the quality of products and thus competitiveness.

VEPF 2009 – Environmentální výchova / *Environmental Education – National Park Sumava*

Na jaře roku 2009 Státní fond životního prostředí ČR pozval zástupce VEPF do ČR s cílem připravit vietnamské programy environmentální výchovy a osvěty. Součástí studijní cesty byla návštěva Národního parku Šumava.

In 2009, the State Environmental Fund invited the VEPF to the Czech Republic to support Vietnamese environmental education and awareness programs. The study trip included a visit to the National Park Šumava.

2010? – Nové náměty pro zahraniční rozvojovou spolupráci / *New ideas for Official Development Assistance*

Na základě memorand o spolupráci mezi SFŽP a VEPF a mezi MŽP a MONRE a v rámci programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR plánujeme další aktivity v oblasti ochrany životního prostředí. Problémy jsou kritické!
Based on cooperation memoranda between SEF and VEPF, MoE and MONRE and within the Czech ODA program, we plan further activities in the field of environmental protection. The problems are really severe!

Příroda

Běžný turista je ve Vietnamu určitě ohromen všudypřítomností zeleně, oceňuje rozsáhlé pláže a výlety lodí kolem pobřeží mezi vesničkami na vodě a nádhernými skalisky, obdivuje kontrast moře a hor. Při návštěvách bývalých císařských paláců, pagod a jeskyní cítí staletou historii a získává respekt k této nádherné zemi. Neskutečně krásná jsou leknínová jezírka a také řeky a říčky se stovkami nepředstavitelných plavidel. Rýžová pole, protkaná hrázemi a zavlažovacími kanály, s ostrůvky hřbitovů, jsou téměř v každé denní době obhospodařovaná lidmi v typických kloboucích. Vodní buvolové dokreslují romantiku.

Na tržištích pak turista začíná chápat, že nejde jenom o obchod, ale také o prostor k setkávání a vzájemné komunikaci, o skutečný život.

Unikátní součástí vietnamského koloritu je doprava a život na ulicích. Motorky a kola jsou víceúčelovým dopravním prostředkem, slouží nejen k převozu lidí a bizarních nákladů, ale také jako další prostor pro společenské kontakty. Řidiči i pasažéři si za jízdy vyřizují telefony a vyměňují textové zprávy, povídají si s dalšími účastníky silničního provozu, krmí děti, usmívají se na turisty a téměř bez zaváhání přitom téměř vždy naleznou cestu, jak se bez zbytečného zastavování vyhnout neodvratitelné srážce. Přestože se začíná ve Vietnamu více dbát na dopravní předpisy, dodnes platí jedna z prvních pouček, kterou jsme pro přežití

ve Vietnamu získali – při přecházení ulic není podstatné světlo na semaforu, ale předvídatelná trajektorie a rychlost pohybu. Jakýkoliv preventivní záchranný manévr – zrychlení, zastavení nebo změna směru – znamená přímé ohrožení.

Při naší práci se ale také dostáváme do oblastí, které jsou běžným turistům utajené. V horských vesničkách na venkově sice příroda získává ještě větší krásu, na druhou stranu ale také často projevuje svou sílu. Při každoročních tajfunech a obdobích dešťů se zde život stává i bojem o přežití. Po mnoho týdnů jsou vesnice nepřístupné a voda ohrožuje i větší města – např. v Hue jsou občas ulice sjízdné (splavné) jen na lodičkách. Další ohrožení přináší průmyslový rozvoj a podcenění ochrany životního prostředí – život v tradičních rukodělných vesnicích je životu nebezpečný, mnoho řek se stává mrtvými stokami, také velká část pobřeží začíná být extrémně znečištěná. Dokonce i turistické pláže, ještě před pár lety téměř panensky čisté, jsou již ohrožovány divokými skládkami odpadů. A z dálky nádherně zelené hory ve skutečnosti dosud marně bojují s následky odlesnění v průběhu americko-vietnamské války i následky neudržitelné současné těžby – náletové dřeviny jen těžko nahrazují původní tropické lesy... Smog z dopravy i z pálení odpadů, znečištění zdrojů podzemních vod, kontaminace polí i rybníků jsou dalšími vykáčnickými za požadavkem věnovat se s plnou vážností ochraně a zachování přírody jako místa pro život.

Nature

Ordinary tourists in Vietnam must be amazed by omnipresent greenery; they appreciate large beaches and boat trips along the seacoast and among floating villages and gorgeous rocks, they admire the contrast of sea and mountains. When visiting old imperial palaces, pagodas and caves, they feel centuries of history and get respect to this magnificent country. The water lily lakes as well as rivers and creeks with unimaginable vessels are really beautiful. Rice fields, interwoven by dikes and irrigation canals and with scattered islands of graveyards, are all day taken care of by people with typical straw hats. Water buffalos sketch in the romance...

At the markets, tourists gradually begin to understand that these are not only places for shopping but places for meeting each other, for communication, for real life.

Traffic and street life is a unique element of Vietnamese atmosphere. Motorbikes and bicycles are multifunctional vehicles, not only for transporting people and bizarre loads but also to be used as another space for socializing. Both drivers and passengers are telephoning, exchanging text messages, speaking with others, feeding children, smiling at tourists and almost always they find the way how to avoid an unavoidable collision without hesitation and stopping. Although the traffic rules are getting more enforced in Vietnam, the first survival recommendation we received is still valid – when we are crossing the road, the traffic lights has no

significant importance; what matters is a predictable trajectory and speed. Any preventive rescue manoeuvre – acceleration, stop or change of direction – is a direct endangerment.

We also work on sites that are undisclosed to ordinary tourists. On one hand, in mountain villages, the nature is getting even more beauty. On the other hand, it often demonstrates its power, too. During annual monsoons and typhoons, the life here becomes a battle for survival. For many weeks the villages are inaccessible and water endangers even the big cities – in Hue, for example, the streets are sometimes passable only by boats. Other hazards are connected with industrial development and underestimation of environment protection – life in traditional handicraft villages is very hazardous, many rivers are becoming dead sewers, a significant part of the coast is becoming extremely polluted, too. Even the tourist beaches, still untouched a few years ago, are getting endangered by waste dumping. And the mountains, so beautiful and green from a distance, in fact are still losing the battle with consequences of deforestation during the American-Vietnamese war as well as consequences of recent exploitation; fast-growing species can hardly replace original tropical forests... Smog from traffic and from burning the wastes, contamination of groundwater sources, pollution of fields and ponds are other exclamation marks for the requirement to seriously engage in protection and conservation of nature as an environment for life.

Leknín / Water lily

Leknínům se ve Vietnamu daří. Toto jezírko je přímo před úřadem komuny Phong My. Poslední fotografie je ze „Zakázaného města“ v Hue.

Water lilies are thriving in Vietnam. This small lake is right in front of the People's Committee in Phong My commune; the last photo is from the „Forbidden City“ in Hue.

Lotus bar

Oběd v restauraci na leknínovém jezírku, doplněný slavnými duetními písněmi je zážitek. Pro případ potřeby je zajištěn i odvoz...

Lunch in this restaurant at the water lily lake, accompanied by famous duet songs, is really an experience. If need be, transport is ensured.

Flowers / Květiny

Květiny jsou všude a nebojí se zákazů.

Flowers are everywhere and they are not afraid of restrictions.

Gates / Brány

Historické stavby a příroda jsou si dost podobné.

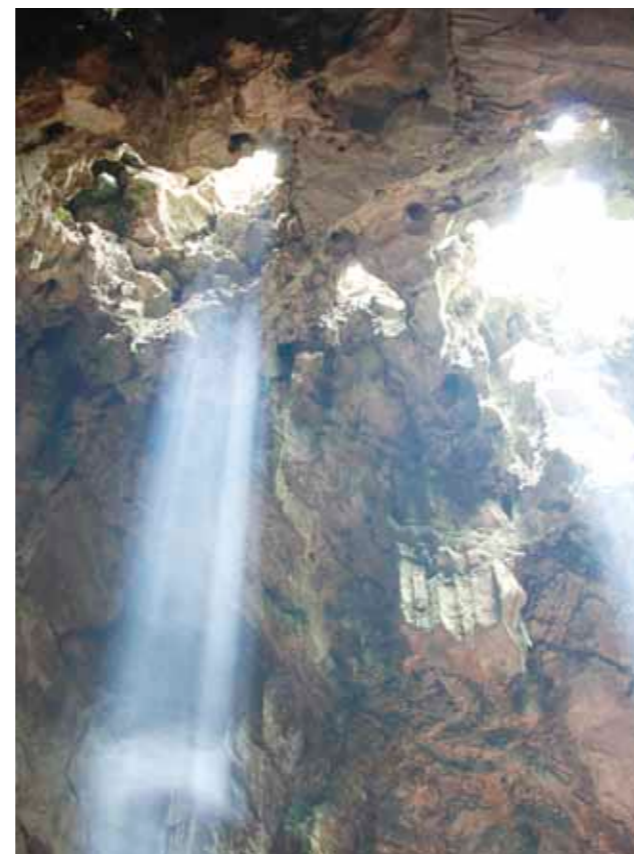
Historical architecture and nature resemble each other.

Jeskyňe / Cave (Hoi An)

Další důkaz síly spojení přírody, umění
a úcty k vyšším hodnotám.

*Another evidence of the strengths of interconnection
of nature, arts and respect to the superior values.*

Umění / Arts

Jde o více než o kvalitní
rukodělnou práci.
*It is more than only a quality
handicraft.*

Pagoda

Pagody jsou dalším typickým prvkem Vietnamu, patří do krajiny i k lidem.
Pagodas are typical for Vietnam; they belong to both nature and people.

Přehrada / Water dam

Přehrada u Phong My je zdrojem života, ale také místem kumulace dioxinů z postřiků Agent orange během války...
The water dam at Phong My is a source of life but also a place where dioxins from Agent Orange spraying during the war are still accumulating...

Romantika / Romance

Další romantické zátíší, v Hoi An. Kdyby tato říčka nebyla stokou celého města...
Another romantic retreat, in Hoi An. If this river was not the sewer for the whole town...

Vodní paláce / *Water Palaces*

Jezera hrají výraznou roli již od dob císařů...

Lakes have been playing an important role since the emperors' times...

Ve venkovských oblastech postižených tajfunem se však mohou stát velkým problémem...

Though, in the rural areas affected by typhoons they could become a big problem.

Symbióza / *Symbiosis*

Schopnost vzájemného soužití je pro Vietnam dalším typickým rysem.

Ability of coexistence is another typical feature of Vietnam.

Mutant?

Nedostatečná ochrana životního prostředí však přináší velká rizika pro všechny živé tvory.

Insufficient environment protection, however, represents significant hazards for any living creature.

Svatostánek / *Sanctuary*

Víra pomáhá a propojuje generace.

Faith helps and interconnects generations.

Jezero v Hanoji / *Hanoi lake*

Přírodu i historii lze najít také v srdci Hanoje.
*You can find nature and history also
in the heart of Hanoi.*

Deště / *Rains (Hue)*

S přírodou souvisí i počasí. V době dešťů se některá města stávají neprůjezdná a některé oblasti jsou nedostupné.
Nature conditions include weather. During monsoons, even some big cities are not passable and some regions are inaccessible.

Na shledanou... / *Good bye...*

Rozloučení s Hanojí na letišti Noi Bai určitě láká k novému návratu.
Farewell to Hanoi at the Noi Bai airport definitely calls for a new return.

Lidé

Lidé jsou určitě největším bohatstvím Vietnamu. Bezprostřednost, způsob verbální i neverbální komunikace, neskutečná škála úsměvů a smysl pro humor jsou jenom některými z aspektů, které určitě zasáhnou každého z návštěvníků. Proniknutí do duší Vietnamců však není pro cizince jednoduché, vyžaduje dlouholeté vztahy, velkou empatii (a také vlastní zkušenost ze života v zemi, která prošla mnoha nástrahami komunistického režimu a vnějších vojenských intervencí).

Neskutečným fenoménem je oční kontakt – pokud chcete opravdu pochopit, o co ve vzájemné komunikaci jde, nepomůže znalost řeči nebo sebelepší tlumočnick. Význam má hlavně to, co není řečeno slovy.

Nádherná je bezprostřednost dětí, jejich zájem o všechno nové, včetně zájmu o vzdělávání. Ostatně schopnost vnímat podněty z okolí je dalším uměním, které lze Vietnamcům závidět – nejde jen o periferní vidění, které jim umožňuje přežít v silničním provozu...

Obrovské je sebevědomí žen, vnějším projevem je vzpřímený postoj v každé situaci (o Čechách se říká, že umí ohnout záda, v souvislosti s těžkým životem Vietnamců je kontrast našich kultur o to větší). Neskutečně silné jsou vztahy uvnitř rodin. Přátelství má mnohem více rozměrů, než jsme zvyklí.

Obdivuhodné je taneční, pěvecké, malířské, sochařské, rukodělné umění. Ohromující je móda – nejenom výroba, výběr ale i způsob nošení je těžko naučitelný na jakékoliv módní přehlídce.

Samostatnou kapitolou je jídlo. Jídlo je obřad – téměř nepřijatelné je vynechat oběd nebo ho nahradit fast foodem. Jídlo je umělecké představení – kombinace několika chodů, škála barev i tvarů je opravdu zážitek. Jídlo je objevování neznámého – ne vždy víte, co jíte, a ne vždy je dobré to vědět. Jídlo je kulinařský zážitek – na své si přijdou milovníci ryb a dalších mořských plodů, milovníci zeleniny (zde v pravém slova smyslu – co je zelené, je k jídlu; kromě nám známé zeleniny i různé druhy trávy a keřů), ovoce (bez komentáře, skvělá nabídka se nedá popsat) i masa (také zde lze s nadsázkou říci, co se hýbe, je k jídlu). Nelze zapomenout ani na zaručeně zdravé a povzbuzující nápoje – rýžové víno (tedy tvrdý alkohol) je obvykle jenom základ pro kombinace s dalšími surovinami (opět s nadsázkou – pít se dá vše, co roste, létá nebo se plazí).

Lidé se nedají popsat slovy. Lze doporučit jediné – jedte do Vietnamu, dívejte se do očí, usmívejte se, smlouvejte – ta komunikace za to opravdu stojí, buďte upřímní a hodně se uťte. Pokud se naučíte aspoň něco, určitě získáte větší radost ze života!

People

People are indeed the greatest wealth of Vietnam. Naturalness, way of verbal and non-verbal communication, fantastic scale of smiles and sense of humour are only a few aspects which hit every visitor. However, it is not easy for a foreigner to get into understanding of the Vietnamese minds and souls; it requires long-term relations, great empathy (and also your own experience with life in the country that went through many traps of communist regime and military interventions).

The eye contact is an incredible phenomenon – if you wish to really understand the message of mutual communication neither the knowledge of the language nor the best interpreter can help. What is not told by words is what matters most.

Naturalness of children is amazing, their interest in anything new, including interest in education. The ability to perceive inputs from their surroundings is another art we can envy the Vietnamese people – and it is not only the peripheral vision that allows them to survive in traffic...

The women are tremendously self-confident; upright posture in any situation is the external expression of this phenomenon (the Czechs are told to be ready to arch their back but in comparison with the difficult life of the Vietnamese, the contrast of our cultures is even bigger). Relations within families are extremely strong and friendship also has more dimensions than we are used to.

The arts of dancing, singing, painting, sculpting and all handicrafts are definitely admirable. Fashion is definitely

astounding – not only production or selection of clothing but in particular the art of wearing cannot be learned at any fashion show.

Vietnamese food is a specific phenomenon. Eating is a ceremony – it is almost unacceptable to skip the lunch or to replace it by fast food. Eating is an art performance – combination of several courses, scale of colours and shapes, it is really an experience. Eating is discovering of the unknown – you often do not know what you are eating and it is sometimes better not to know it. Eating is a culinary experience, all must be satisfied – the lovers of fish and sea food, the lovers of vegetable (to all intents and purposes – anything green is eatable; besides the vegetable we know, also different species of grass or bush), the lovers of fruits (no comment, the magnificent offer cannot be described) as well as lovers of meat (with exaggeration, anything that moves is eatable). We cannot forget undoubtedly healthy and stimulated drinks – rice wine (i.e. spirits) is usually only an essence for combination with other raw materials (again, with exaggeration, anything what grows, flies or crawls is drinkable).

People cannot be described by words. We can recommend the only thing – go to Vietnam, look into the eyes, smile, and haggle – such communication is worthwhile! Be honest and learn from the Vietnamese people. If you learn at least something you will definitely enjoy your life a bit more.

Plovoucí vesnice / Floating Village

Bydlet a obchodovat se dá všude a život na řece patří ke koloritu Vietnamu. Profesionalita, s jakou Vietnamci ovládají plavidla všech tvarů a rozměrů, je obdivuhodná.
Life and business on rivers belong to the features of Vietnam. The professional way of their manoeuvring vessels of any shape and size is admirable.

Rybolov / Fishing

Člověk je součástí přírody a příroda je součástí člověka. Přirozenost splnutí je pro Vietnam typická.
Man is part of nature and nature is part of man. Naturalness of unity is typical for Vietnam.

Závodní jídelna / Canteen

Ve Vietnamu není třeba stát fronty. Vždy a všude se najde někdo, kdo vám nabídne něco k snědku.
You do not need queuing in Vietnam. Anytime and anywhere, somebody comes to offer you some food.

Dáte si rybu? / Would You Like Fish?

Dost možná bývalý kráter po výbuchu... Těžko říci, zda jde o pouhou relaxaci nebo o pevnou víru, že zde ryby žijí a že lze přežít jejich konzumaci.
Maybe, this is a bomb crater... Hard to say whether it is relaxation or true faith that there is some fish here and that you can survive its consumption.

Jachta / Yacht

Ta skořápka od ořechu nevypadá, že se může na vodě udržet. Člověk sedí pod čarou ponoru a je až neskutečné, jakou rychlost lze těmi plácačkami vyvinout. Občas podobné jachty slouží jako taxi...
This nutshell does not seem to be able to float. The man sits under the watermark and it is incredible how fast he sails with these battledores. You can use such yachts as taxi, too...

Miss Hue

Zajímalo by nás, zda se na oblečení domlouvají a zda trénují svá vystoupení. Každopádně si pobyt u moře užívají a vypadají přirozeně. Titul Miss sympatie u publika získaly všechny.
We'd like to know if they consult their clothing among each other and train their performance. Anyhow, they enjoy the sea and look natural. They all deserve the title "Miss The Likeable" from the audience.

Turistická zóna / Tourist Zone

Na Vietnam poměrně idylická pěší zóna, dá se bezpečně procházet prostředkem ulice a nikdo nespěchá...
Surprisingly, an idyllic pedestrian mall. You can safely walk in the middle of the road and nobody is in a hurry.

Kuchyně / Kitchen

Není to zrovna poslední výkřik techniky, ale je plně mobilní a svůj účel plní skvěle.
Not a superb technique but fully mobile and fully efficient.

Trh / Market

Tady desetikorunu na nákupní vozík ani parkovací lístek nepotřebujete – dojet se dá kamkoliv. A najdete zde všechno, včetně jídelny.
You do not need the parking ticket or a shopping trolley. You can ride everywhere. And you find here everything, including a dining place.

Oběd / Lunch

Vše je zaručeně čerstvé, takže není problém si vybrat. Pokud vám oběd neodsákáče...
Everything is surely fresh and thus there is no problem to choose. If your lunch does not jump out of the bag...

Nekupte to... / You Definitely Need It!

Víme, že tygří mast, prasátka pro štěstí a pišťalky zrovna nepotřebujete, ale copak lze odolat?
We know you do not need the tiger balm, piggywiggy or a whistle. However, can you resist?

Cukrárna / Sweet Shop

I my jsme po škole často končili v cukrárně (tedy na základní škole).
 Tady je výhoda, že cukrárna přijde za vámi...
I remember we also spent a lot of our time after school in a sweet shop (at least at the primary school). Here you have an advantage because the sweet shop will come to you.

Pionýr / Pioneer

Uniformy jsou často povinné, ale jsou nošeny s nedbalou elegancí. I přes uniformitu mají všechny děti svou individualitu a hlavně čisté duše.

Uniforms are often compulsory but the children wear them in a casual manner. Despite the uniformity, all children have their individuality and a cloudless soul.

Jakou mají budoucnost? / What Is Their Future?

Děti místního farmáře jsou zcela v pohodě.
The farmer's children take it easy.

Sourozenci / Siblings

Péče o sourozence určitě není pouhá povinnost, kluci se o mimino přetahovali a to se tím skutečně bavilo. Smysl pro humor je zjevně vrozený. Příklad bychom si měli vzít i z pevnosti rodinných a mezigeneračních vazeb.

Care of siblings is not a duty, the boys „scrambled“ for the baby and she was enjoying that. Sense of humour is apparently inborn. We should take a lesson from the firm relations within families and between generations.

Einstein

Umění udělat na základě malé fotografie umělecké dílo je neuvěřitelné. Malování, vyšívání a zpěv patří mezi další obdivuhodné schopnosti Vietnamců.

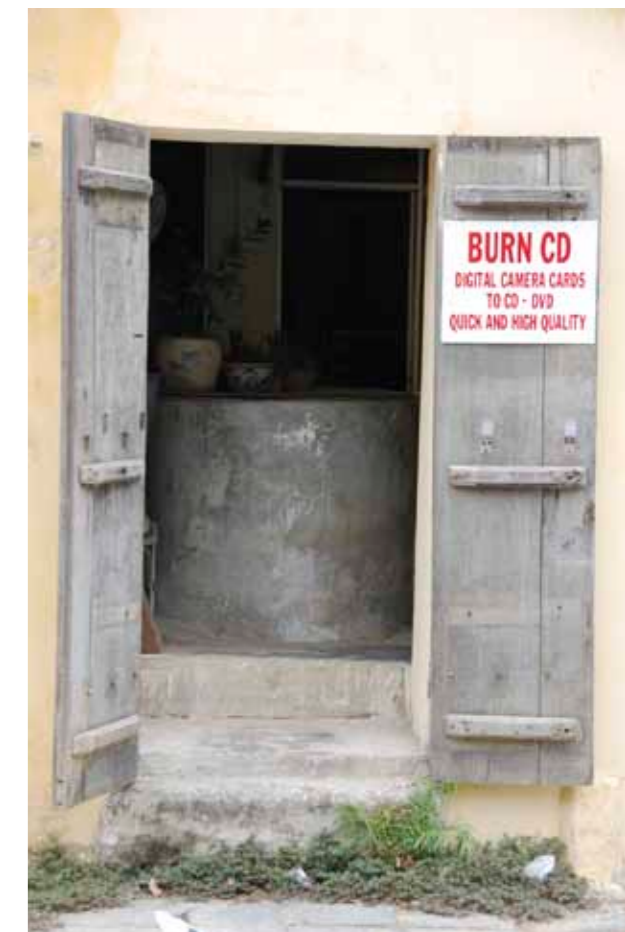
The art of making a great piece of art from a small photograph is incredible. Painting, fancywork and singing belong to admirable abilities of the Vietnamese.

Švadleny / Dressmakers

Holky dělají reklamu svým výrobkům, všem všechno strašně sluší.

What these girls wear is the best advertising for their products. Everything suits well, doesn't it?

Podnikání / Enterprise

Smysl pro podnikání mohou Vietnamci vyučovat. Ne vždy je vše podle představ značkových výrobců, ale zato „rychle a ve vysoké kvalitě“.

The Vietnamese people can teach a sense of business. Not everything follows the conception of authorized manufacturers but it is „quick and high quality“.

Průvodkyně / Guide

Tato průvodkyně perfektně ovládala angličtinu i umění ovládat neukázněný dav účastníků konference.

This guide perfectly mastered English as well as the art to master undisciplined crowd of the conference participants.

Seventeen Saloon

Chcete-li zažít atmosféru vietnamských superstar, určitě navštivte Saloon 17. Muzikanti i personál si svá show užívají a rádi vám věnují vybranou skladbu nebo aspoň spoustu úsměvů.

If you wish to experience the atmosphere of Vietnamese superstars, do visit Saloon 17. Both the musicians and the staff enjoy their show and you can get your favourite song or at least many smiles.

Veze se krmení / Feeding

Nůši jsem ve Vietnamu neviděl, ale na kolo se vejde úplně všechno, bez ohledu na velikost, tvar nebo množství.

I have not seen back baskets in Vietnam but you can use a bike for everything, regardless of size, shape or quantity.

Domácí potřeby / Cleaning Shop

Když chvíli počkáte, přijede za vámi všechno, co potřebujete. Nebo že by měla úklidová četa pohotovost?

You can wait a while and everything you need will come to you. This can be also a flying cleaning squadron...

Mimikry / Mimicry

Klobouky a čepice všech tvarů patří mezi další speciality Vietnamu. Všem navíc padnou a sluší. Zde je důkaz přizpůsobivosti klobouku, prostředí i nového majitele.

Hats and caps of all shapes belong to other specialties of Vietnam. And they suit well to everybody.

Here is an evidence of adaptability of the hat, environment and the new owner.

Modelky / Models

Další důkaz toho, že ve Vietnamu potkávejte modelky na každém kroku. I čepice „Leninka“ je to pravé a módní policie by neměla problém ani se sladěním barev.

The evidence of the fact you can meet models everywhere. Even a „Lenin“ cap is the right choice and the fashion police would have no problems with the colours harmony either.

Připraveny na život / Ready for Life

To sympatické děvče s maminkou se právě dověděly, že přišly o práci. Úřady zakázaly provozování jejich dílny na recyklaci plastů.

This likable girl and her mother have just lost their jobs. The authorities forbid the operation of their plastic-recycling workshop.

Má šanci? / Does She Have a Chance?

Jedno z dětí, které se narodily ve Phong My, oblasti postižené postřiky dioxiny v průběhu americko-vietnamské války. Zatím je holčička šťastná a moc bychom si přáli, aby šťastná zůstala.

One of the children born in Phong My, the area affected by dioxin spraying during the American-Vietnamese war. She is still happy and we would be very glad if she stays so in the future.

Kočárek / Baby Carriage

Ve Vietnamu nejsou kočárky ani „golfové hole“ potřebné. Děti na motorkách mají přehled a ve hraní či jídle je při jízdě nikdo neomezuje. Navíc se učí stabilitě a přímému postoji.

You do not need a baby carriage in Vietnam. Children at motorbikes can observe their surroundings and can continue playing or eating. In addition, they can learn stability and the upright posture.

Komfort / Comfort

Na kabriolety si Vietnamce moc neužije. Ne kvůli dešti, ale kvůli ochraně před sluníčkem. Také deštníky a roušky se zde vesměs nenosí kvůli smogu nebo chřipce, ale jako ochranný UV faktor.

Cabriolets are not common in Vietnam. It is not due to rains but because of sun protection. The umbrellas and the facecloths are not worn to protect against smog or flu but against the sunshine.

Další stopař? / Another Hitchhiker?

Na motorky se skutečně vejde téměř neomezený počet lidí a věcí. Pět pasažérů není až tak výjimečné, jenom se těžko fotí za jízdy v davu.

The motorbikes can really seat almost unlimited amount of people or goods. Five passengers are not exceptional; however, it is difficult to take a photograph of them when riding in the crowd.

Doma by jim bylo smutno / Special Care

Stromečky i kytky často jezdí na výlety. Buď by jim bylo doma samotným smutno, nebo je to ještě zvyk se maskovat?

Trees and flowers often go for trips. Would they be sad staying home alone or is it still a masking habit?

Dáma / Lady

Jistota a elegancie prostě k vietnamským motorkářům a pasažérkám patří.

Steadiness and elegance is typical for motorcycle drivers and passengers.

Supernákladák / Supertruck

Tato fotografie asi komentář nepotřebuje. Výrobce tohoto vozu o šrotovné bojovat nemusí.

No comment. The producer of this truck does not need to fight for the car scrap bonus.

Závod míru / Peace Race

Doprava je opravdu vietnamským fenoménem.

Stejně jako úsměvy...

Transportation is really a Vietnamese phenomenon.

The same with the smiles...

Babička / Grandma

O ní by asi Božena Němcová nepsala. Její život byl jistě těžší než v Ratibořicích, ale určitě byl a je zajímavý. Bohužel nebyla možnost si o něm popovídat.

Her life has been probably more difficult but more interesting than the life of the "Grandmother" described by the famous Czech writer Božena Němcová. Unfortunately there was no time to speak about it.

Princezny / Princesses

Ani blátivé počasí nemůže princeznám ubrat na kráse.

Muddy weather cannot take the beauty away from these princesses.

Formule 1

S takovým tréninkem, technickým vybavením a podpůrným týmem se ve světě určitě neztratí.

She cannot get lost with such training, equipment and support staff.

Restaurant

Typické vietnamské restaurace jsou jen o něco větší než pokojíčky pro panenky, ale kapacita je prakticky neomezená a i zde se servíruje několik chodů.

Typical Vietnamese restaurants are not much bigger than a dolly den but their capacity is unlimited and you can order several courses here, too.

Siesta

Přátelství je ve Vietnamu trochu osobnější, než jsme zvyklí.

Friendship in Vietnam is a bit more intimate than we are used to.

Milenci / Lovers

Jezero přímo uprostřed Hanoje je optimálním místem pro podvečerní schůzky.

A lake right in the centre of Hanoi is an ideal place for the early-evening rendezvous.

Bohatí či chudí? / Poor or Rich?

Je HDP dobrým indikátorem štěstí?
Is the GNP a relevant indicator of happiness?

Válečná porada / Briefing

Mapa koupená v průjezdu, mobilní kancelář na ulici, ale porada dopadla dobře.

The map bought in a passage, a mobile office in the street but our briefing was successful.

V.I.P.

Jedna z nejdůležitějších osob v Hanoji, provozní restaurace Hoa Vien, kde vaří a točí české pivo a podávají vynikající vietnamské a vietnamsko-české jídlo.

One of the most important persons in Hanoi - the chief of Hoa Vien restaurant with a Czech beer and excellent Vietnamese and Vietnamese-Czech food.

Dobrý obchod / Business
 Lépe vystihnout taktiku Vietnamců při obchodování nelze!
You cannot describe the Vietnamese business tactic better!

Večere / Dinner
 V mnoha případech je vám slavnostní chod
 nejprve osobně představen...
*The main course is usually personally
 introduced to you.*

Halloween
 Jakýkoliv svátek je potřeba pořádně prožít.
Every feast must be celebrated properly.

Stíny / Shadows
 Údržba a úklid ulic je doménou žen,
 vždyť je to snadná práce, že...
*Maintenance and cleaning of the streets is usually
 a domain of women. Isn't it an easy job?*

Průvodkyně / Guide
 Angličtina a svaly, aneb jak průvodcovat na řece.
English and muscles – requirements for a river guide.

Šťastný expert / Happy Expert
 Práce na projektech přináší mnoho nových zkušeností.
The project work brings a lot of new experience.

Authors of the photos

Simona Kosíková, Petr Honskus, Denis Jobin, Daniel Svoboda

Umění se smát / *Art of Smiles*

Smích a radost – nakažlivé a neuvěřitelně osvobozující.

Smiles and joy – contagious and incredibly liberating.

Vydavatel: Státní fond životního prostředí ČR / Olbrachtova 2006/9, 140 21 Praha 4 / www.sfzp.cz

Editoři publikace: Daniel Svoboda / Petr Honskus

Development Worldwide, o. s. / Máchova 23, 120 00 Praha 2 / www.dww.cz

Autoři textů: Daniel Svoboda / Petr Honskus / Petr Štěpánek / Terezie Kubičková Krejbychová

Překladatelka: Jarmila Hájková

Autoři fotografií: Daniel Svoboda / Petr Honskus / Simona Kosíková / Denis Jobin

Grafická úprava: Eva Štanglová

***Publisher:** State Environmental Fund of the Czech Republic / Olbrachtova 2006/9, 140 21 Prague 4, CR / www.sfzp.cz*

***Editors:** Daniel Svoboda, Petr Honskus*

Development Worldwide, civic association / Máchova 23, 120 00 Prague 2, CR / www.dww.cz

***Authors of the text:** Daniel Svoboda / Petr Honskus / Petr Štěpánek / Terezie Kubičková Krejbychová*

***Translator:** Jarmila Hájková*

***Authors of the photos:** Daniel Svoboda / Petr Honskus / Simona Kosíková / Denis Jobin*

***Grafic design:** Eva Štanglova*

